

Kulturminneåret 2009

- *Ett tema:*
- **DAGLIGLIVETS KULTURMINNER**
- *To tilnæringsmåter:*
- En teoretisk:
- **KULTURUTTRYKK PÅ VANDRING**
- En praktisk:
- **DOKUMENTER KULTURMINNER**

Fra statsrådets bestilling:

- - være til gagn for hele den norske befolkningen og være en manifestasjon av mangfoldet på kulturminneområdet. Det forutsettes derfor at alle aktuelle offentlige, private og frivillige organisasjoner med formål å fremme/ivareta kulturarven vurderes med tanke på deltakelse i prosjektet
- aktivitet, deltakelse, engasjement, glede, stimulering, motivering og mangfold skal kjennetegne selve gjennomføringen av året. En primær målgruppe er barn og unge. St. melding nr.16 (2004-2005) legger opp til at bestemte klassetrinn inviteres til "å finne fortellingen din i kulturarven"....
- - året bør være et grunnlag for å utvikle kulturminneforvaltningen og grunnlag for ny debatt
- - *involvere størst mulig del av både offentlig og privat sektor*
- - *aktivitet stå sentralt*
- - *tenke nytt og utradisjonelt*

Hvordan ser kulturvernlandskapet ut?

- Norges kulturvernforbund har 190.000 medlemskap og 19 medlemsorganisasjoner
- Disse arbeider med både materielt og immaterielt kulturvern
- I statlig sektor har MD og KKD hovedansvaret
- Tre "direktorater"; RA, ABMU, Kulturrådet
- flere departementer og direktorater har oppgaver
- Fylkeskommuner, kommuner...
- Museumssektoren....
- OSV....OSV...

= mange som arbeider med kulturvern på hvert sitt hold

- *året må ha et innhold som kan involvere de fleste*
- *må omfatte både materielt og immaterielt kulturvern*
- *nye samarbeidsallianser vil gi mer effektivt og bedre kulturvern*

Kampanjer går ofte ut på å igangsette holdningsskapende tiltak som brosjyrer, arrangementer og begivenheter, slikt har usikker langsiktig effekt.

- *året må også omfatte arbeidsformer som kan gi konkrete resultater som blir stående*

- Vi har fått et samfunn hvor mange grupper med forskjellig kulturarv skal fungere sammen i et multikulturelt samfunn
- - *året må bidra til kulturell toleranse og motvirke tendenser til parallelle samfunn*

Kulturminneåret 1997

- Tre temaer:
- Bli kjent med dine kulturminner
- Kulturminner langs kyst og vannveier
- Tekniske og industrielle kulturminner

Kulturminnestafetten (1997)

Folks foretrukne kulturminner:

**FRA BESTEFORELDRENE ELLER
OLDEFORELDRENE GENERASJON**

**VISTE HVA DISSE HADDE LIVBERGET
SEG MED**

Sterk grad av lokal tilknytning

Både materielle og immaterielle minner

- **ARKITEKTURVERNÅRET 1978**
  - SETT FOKUS PÅ ARKITEKTUR/
BYGGESKIKK
- **KULTURMINNEÅRET (stafetten) 1997**
  - SETT FOKUS PÅ ET KULTURMINNE I
HVER KOMMUNE
- **KULTURMINNEÅRET 2009**
  - SETT FOKUS PÅ SELVE ARBEIDET MED
MATERIELT OG IMMATERIELT
KULTURVERN

Kulturminneåret 2009

- *Ett tema:*
- **DAGLIGLIVETS KULTURMINNER**
- *To tilnæringsmåter:*
- En teoretisk:
- **KULTURUTTRYKK PÅ VANDRING**
- En praktisk:
- **DOKUMENTER KULTURMINNER**

Dagliglivets kulturminner

Mange former for dagligliv, men alle har et

Avgrenser seg mot

høytider

spesielle anledninger

enkeltstående tilfeller

**DAGLIGLIVETS KULTURMINNER INKLUDERER
DET MESTE FRA ALLE**

Tilnæringsmåte 1

KULTURUTTRYKK PÅ VANDRING

Kulturer blir til ikke bare ved utvikling og nydannelser innen den enkelte kultur, men for en meget stor del ved at impulser fra andre kulturer fanges opp og absorberes, noen ganger i uendret men ofte i bearbeidet form.

Tilnæringsmåte 1

KULTURUTTRYKK PÅ VANDRING

- miljøer som museer og kulturminneforvaltningen kan delta med prosjekter som legger stor vekt på akademisk innsikt, for eksempel museumsutstillinger og byggeskikkens røtter

Tilnæringsmåte 1

KULTURUTTRYKK PÅ VANDRING

- miljøer som museer og kulturminneforvaltningen kan delta med prosjekter som legger stor vekt på akademisk innsikt, for eksempel museumsutstillinger og byggeskikkens røtter
- ikke nødvendig å gå dypt inn i problemstillingen, også personer og miljøer uten teoretisk skolering kan fokusere på dette aspektet

Tilnæringsmåte 1

KULTURUTTRYKK PÅ VANDRING

- miljøer som museer og kulturminneforvaltningen kan delta med prosjekter som legger stor vekt på akademisk innsikt, for eksempel museumsutstillinger og byggeskikkens røtter
- ikke nødvendig å gå dypt inn i problemstillingen, også personer og miljøer uten teoretisk skolering kan fokusere på dette aspektet
- innvandrer miljøene kan delta, både med fokus på kulturarv fra forfedrene og på de nye blandingskulturer som er oppstått

Tilnæringsmåte 1

KULTURUTTRYKK PÅ VANDRING

- miljøer som museer og kulturminneforvaltningen kan delta med prosjekter som legger stor vekt på akademisk innsikt, for eksempel museumsutstillinger og byggeskikkens røtter
- ikke nødvendig å gå dypt inn i problemstillingen, også personer og miljøer uten teoretisk skolering kan fokusere på dette aspektet
- innvandrer miljøene kan delta, både med fokus på kulturarv fra forfedrene og på de nye blandingskulturer som er oppstått
- tilsvarende for de tradisjonelle urfolks- og minoritetskulturer i Norge; samisk, kvensk, skogfinsk, jødisk, rom og romani.

Skape bred oppmerksomhet på hvordan kulturarv blir til

- Ingen kulturer har grodd frem av seg selv, og de enkeltelementer som utgjør en kultur henger ikke sammen i en uløselig helhet. Derimot er enhver kultur en mosaikk under stadig forandring, selv om hastigheten varierer over tid og fra kultur til kultur. De enkelte bestanddeler i mosaikken er kommet og kommer som impulser med vidt forskjellig opphav, bearbejdes i ulik grad og suppleres med rene innovasjoner som oppstår innen den enkelte kultur.
- *Dersom denne kunnskapen får stå sentralt i arbeidet med kulturarv, våger jeg å påstå at mellom annet følgende to positive effekter ville følge:*
- kunnskap om hvordan egen kulturarv er blitt til vil medføre større respekt og forståelse for andres kulturarv
- kunnskap om hvordan kulturarv blir til vil gjøre det lettere å innse at enkeltelementer i egen kulturarv kan være dysfunksjonelle, men at de kan avvikles uten at resten av egen kulturarv går tapt

Kulturminneåret 2009 skal spre innsikt i kulturelle prosesser og vise at mye i ens egen kultur utgjøres av impulser som er kommet utenfra og gitt et eget, lokalt uttrykk.

På den måten kan Kulturminneåret 2009 skape bedre forutsetninger både for å ta vare på kulturarv og for økt kulturell toleranse.

Tilnæringsmåte 2

Dokumenter kulturminner

- Digitalisering og internett har gjort det mulig å publisere uavhengig av profesjonelle innen trykking, finansiering og publisering
- Bruk av (og behov for hjelp med) ny digital teknologi kan trekke flere ungdommer inn i kulturvernet
- Mange prosjekter igangsatt allerede – en standardisering og en felles portal kan øke tilgjengeligheten
- Varige, fysiske resultater

Innen frivillig sektor

- Initiere til samhandling mellom aktører som ikke har samhandlet før
- Kanalisering av lokale ideer og initiativ, ikke ordre, oppdrag eller oppskrift fra sentralt hold, men rammer
- Prosjekter som ligger innenfor tema og tilnæringsmåte kan få støtte dersom tre parter samarbeider

Kulturminneåret 2009 skal...

- vise at arbeidet med kulturarv har verdi i seg selv
- omfatte både materielle og immaterielle kulturminner
- skape nye samarbeidsallianser
- involvere en bredest mulig del av befolkningen
- vise at ivaretagelse av kulturminner er ivaretagelse av egen identitet
- skape forståelse for hvordan kulturarv blir til
- skape større kulturell toleranse

Kulturminneåret 2009

- *Ett tema:*
- **DAGLIGLIVETS KULTURMINNER**
- *To tilnæringsmåter:*
- En teoretisk:
- **KULTURUTTRYKK PÅ VANDRING**
- En praktisk:
- **DOKUMENTER KULTURMINNER**

